

Všeobecne záväzné nariadenie o sadovníckej a krajinárskej činnosti

na území mesta B R E Z N A

č. 078/2003

Mestské zastupiteľstvo v Brezne v zmysle § 4, 6 a § 11, odst.3, písm.h, zák. SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov, vydáva toto Všeobecne záväzné nariadenie o sadovníckej a krajinárskej činnosti na území mesta Brezna (ďalej len "nariadenie").

Čl. I

Základné ustanovenie

§ 1

Účel nariadenia

- 1/ Účelom tohto nariadenia je chrániť, udržiavať a zlepšovať životné prostredie na území mesta Brezna, ktorého biologickou zložkou je zeleň, mestská a krajinná nelesná vegetácia a to stanovením:
 - a/ zásad a postupu pri ochrane fondu zelene, mestskej a krajinnej nelesnej vegetácie/,
 - b/ práv a povinností právnických a fyzických osôb dočasne alebo trvale žijúce, pôsobiace a majúce sídlo na území mesta a tiež jeho návštevníkov bez rozdielu – vo veci ochrany fondu.
- 2/ Ustanovenia tohto nariadenia sa nevzťahujú na lesné dreviny, lesné porasty, poľnohospodárstke plodiny a kultúry.
- 3/ Je správnym, riadiacim a organizačným nástrojom vo veci ochrany fondu na území mesta

§2

Vysvetlenie pojmov

- 1/ **Fond zelene, mestskej a krajinnej nelesnej vegetácie mesta** /ďalej iba „fond“/ tvoria nehnuteľnosti t.j. pozemky, parcely a ich plošné časti /ďalej iba plochy fondu“/ porastené súvislými alebo rozptýlenými a priestorovými prvkami a útvarmi zelene, mestskej a krajinnej nelesnej vegetácie /ďalej iba porasty plochy fondu“/, ktoré sú súčasťou nehnuteľnosti.

Plochy fondu na vymedzených priestoroch /areáloch/ a na verejných priestranstvách územia mesta Brezna tvoria:

- a/ sadovnícky, záhradnoarchitektonicky alebo vegetačne upravené a udržiavané plochy zelene /okrasné rastliny, okrasné dreviny a krajínovorné nelesné dreviny/,
 - b/ plochy škôlok pre pestovanie okrasných rastlín a nelesných drevín, vrátane japanov, parenísk, skleníkov a ostatných účelových zariadení,
 - c/ plochy dočasne vyňaté z fondu z dôvodu dočasnej zmeny spôsobu využitia týchto plôch respektíve v čase vykonávania ich obnovy,
 - d/ potenciálne/možné, schopné/ plochy vhodné pre sadovnícke alebo vegetačné úpravy, ale nevhodné pre poľnohospodársku výrobu alebo zalesňovanie, plochy neupravené a neudržiavané, bez vegetačného krytu a pod.,
 - e/ z dôvodu jednotnej a komplexnej ochrany fondu sú iba účelovo zahrnuté do fondu aj poľnohospodárske pozemky s porastom drevín, prímestské lesy, lesoparky, chránené a ekologicky cenné územia.
- 2/ **Porast plochy fondu** tvoria všetky vývojové štádia okrasných rastlín a drevín rastúcich mimo les /ich nadzemné a podzemné časti/ rastúce jednotlivo alebo v skupinách, nezávisle od toho kde sa nachádzajú, kto je ich vlastník, držiteľ, užívateľ alebo správca.
Prvok porastu plochy fondu /zelene/ je strom, ker, záhon, živý plot, bylinný porast, trávnik /trávny drn/, skupina stromov a krov, alej /rad stromov ktoré sú pestované na plochách fondu alebo v prenosných nádobách, žľaboch.../
- 3/ **Ochrana fondu** je komplexná činnosť zameraná na udržanie estetických, bioklimatických a ekologických funkcií zelene, mestskej a krajínnej nelesnej vegetácie v procese pri spravovaní, tvorbe /projektovaní/ a starostlivosti /ošetrovaní, udržiavaní/ a obnove fondu a tiež na predchádzanie a obmedzovanie zásahov, ktoré ohrozujú, poškodzujú alebo ničia stav a podmienky rastu a vývoja porastov plôch fondu.
- 4/ **Príslušenstvo plôch fondu** /stavebné prvky-stabilné a prenosné, vybavenosť /školské, výchovné, liečebné, sociálne, rekreačné, výstavné... zariadenia/, ihriská sú veci, ktoré patria vlastníkovi nehnuteľnosti a sú ním /trvalo a funkčne/ určené na užívanie.
 Vlastník pozemku /nehnuteľnosti/ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá sa preukáže listom vlastníctva, alebo inou listinou, potvrdzujúcou jej vlastnícke právo k pozemku /nehnuteľnosti/
- 5/ **Záhradnícke činnosti** sú odborne prevedené práce vykonávané vo vymedzenom časovom termíne pri zakladaní, ošetrovaní, udržiavaní a pestovaní prvkopv porastu fondu, zelene.
- 6/ **Záhradnotechnické činnosti** – súbor prác pri úprave pozemku, príprave pôdy, zlepšovaní fyzikálne – chemických vlastností pôdy, mechanická a chemická ochrana rastlín.

- 7/ **Sadovnícka činnosť** zahrňuje súbor odborných činností pri tvorbe /plánovaní, projektovaní, zakladaní/, starostlivosti /ošetrovaní, udržiavaní, pestovaní/, obnove a spravovaní plôch zelene v urbanizovanom prostredí.
- 8/ **Vegetačné úpravy** sú úpravy vymedzených plôch s využitím iba rastlinných prvkov prevažne mimo urbanizované územie.
- 9/ **Pestovateľský zásah** je čiastková činnosť zaisťujúca stávajúci alebo lepší kvalitatívny stav prvkov sadovníckych a krajinárskych úprav, vrátane odstraňovania nevhodných rastlín a zámerného ponechávania a chránenie vhodných rastlín.
- 10/ **Ošetrovanie rastlín** je súbor prác, ktoré zabezpečujú rast a vývoj rastlín až do ich prevzatia odberateľom, alebo činnosť zameraná na udržanie ich zdravotného stavu, alebo na odstránenie následkov ich poškodenia.
- 11/ **Udržiavanie rastlín** je súbor prác, ktoré zabezpečujú rast a vývoj rastlín po ich prevzatí odberateľom a tiež zabezpečujú ich optimálny a trvalý rozvoj.
- 12/ **Poškodzovanie rastlín** je každé konanie /alebo opomenuté konanie/, ktoré môže podstatne alebo trvalo znížiť ich ekologické a estetické funkcie, alebo zapríčiňuje ich odumretie.
- 13/ **Trvalé vyňatie plochy** – trvalá zmena pôvodne sadovníckeho spôsobu využívania plôch fondu podmienené náhradou za vzniknutú ujmu.
- 14/ **Dočasné vyňatie plochy** – časovo vymedzené vyňatie plochy z fondu na zdôvodnené stavebné a iné činnosti podmienené následnou obnovou poškodených prvkov porastu plochy zelene.
Vyňatím plochy na dobu dlhšiu ako 1 mesiac vzniká spoločenská a sadovnícka ujma.
- 15/ **Sadovnícka ujma** – strata alebo zníženie sadovníckej hodnoty porastu plôch, zelene na upravených a udržiavaných plochách fondu.
- 16/ **Ekonomická ujma** - finančná strata, ktorá vznikla zvýšením bežne vynaložených nákladov pri založení a starostlivosti o porast plôch fondu, zelene.

Čl. II Spravovanie fondu

§ 3 Správa sadovníckej a krajinnej činnosti

Spravovanie sadovníckej a krajinárskej činnosti /ďalej iba správa fondu/ zahrňuje nasledovný súbor odborných a administratívnych činností vo veci ochrany fondu:

Mestský úrad zodpovedá za nasledovné činnosti vo veci ochrany fondu na území mesta:

- a/ aktualizuje všeobecne záväzné nariadenie,
- b/ zabezpečuje vypracovanie projektovej dokumentácie, dokumentu o starostlivosti o dreviny,
- c/ posudzuje a vydáva záväzné stanoviská k výrubom drevín, k zásahom do pôdneho povrchu, k vyňatiu plôch z fondu, k skrývke ornice a jej využitiu, k náhradnej výsadbe drevín a ich starostlivosti, alebo k uloženej finančnej náhrade,
- d/ vydáva stanoviská k územnoplánovacej, projektovej, stavebnej alebo inej činnosti a kolaudácii stavieb dotýkajúce sa plôch fondu,
- e/ vedie evidenciu pozemkov vhodných na náhradnú výsadbu drevín vo svojom územnom obvode, pričom zaradenie pozemkov do evidencie je potrebné prerokovať s ich vlastníkmi,
- f/ ukladá a kontroluje opatrenia na odbornú a racionálnu ochranu fondu,
- g/ kontrolovať správcov /udržiavateľov/ plôch a porastov fondu,
- h/ spravovať finančné prostriedky získané pre ochranu fondu,
- i/ ukladá pokuty za porušenie ustanovení tohoto nariadenia a všeobecných právnych predpisov vo veci ochrany fondu,
- j/ spolupracovať s orgánmi ochrany prírody a krajiny, štátnej správy, neziskovými organizáciami, správcami fondu a obyvateľmi mesta.

§ 3 Správca plôch fondu

- 1/ Správca /udržiavateľ/ plôch a porastov fondu /ďalej iba „správca“/ je každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá zabezpečuje alebo vykonáva činnosti vo veci ochrany fondu na pozemkoch, parcelách alebo ich plošných častiach, ktoré sú vo vlastníctve, držaní, užívaní alebo v prenájme.
- 2/ Správu plôch a porastov fondu na území mesta, ktorých vlastníkom /užívateľom/ je mesto zabezpečuje a vykonáva zodpovedá organizácia poverená MsZ Brezno s právom zrušiť alebo odstrániť dôsledky nepovolenej činnosti na týchto plochách a to na náklady toho, kto ich spôsobil.
- 3/ Správca fondu je povinný viesť vlastnú evidenciu o pozemkoch s vegetačným krytom /zoznam pozemkov, pasport plôch s vegetačným krytom/ t.j. evidovať /evidenčné listy/ a aktualizovať súhrnné údaje o stave fondu.

Čl. III Ochrana fondu

§4 Základné povinnosti

- 1/ Každý má právo primerane užívať a povinnosť chrániť, predchádzať a nevykonávať zásahy a činnosti, ktorými sa obmedzujú funkcie fondu, poškodzujú alebo odstraňujú plochy, porasty fondu a príslušenstva.
- 2/ Vlastník, držiteľ, nájomca, užívateľ a správca plôch fondu je povinný chrániť, racionálne užívať a vykonávať pravidelnú odbornú a trvalú starostlivosť a tiež obnovu fondu. Ak tak nekoná, môže sa určiť spôsob a postup vykonania opatrení na náklady povinnej osoby.
- 3/ Osobitnú ochranu si vyžaduje priestor stanovišťa, na ktorých rastú prvky porastu plôch.
- 4/ Plochy fondu sa nesmú voľne vyňať, ani odstránením zrušiť plnenie funkcie porastov plôch a príslušenstva.
- 5/ Za každé konanie alebo opomenuté konanie fyzických alebo právnických osôb, vo veci ochrany fondu, je ich povinnosť uhradiť skutočnú škodu.

- 6/ Pri určení výšky škody na fonde sa vychádza z ceny v čase poškodenia. Škoda sa uhrádza v peniazoch, alebo uvedením plôch fondu do pôvodného stavu – vykonaním vegetačných úprav poškodených plôch, prvkov porastu a príslušenstva.

§5

Povinnosti pri projektovej, stavebnej alebo inej činnosti na plochách fondu

- 1/ Projektanti, obstarávatelia /investori/, stavebníci a ostatné fyzické a právnické osoby vykonávajúce akúkoľvek činnosť, ktorou sa mení spôsob využitia plôch fondu, sú povinní dodržiavať ustanovenia tohoto nariadenia a ostatných všeobecne právnych predpisov vo veci ochrany fondu.
- 2/ Každá projektová dokumentácia stavieb sadovníckych alebo vegetačných úprav, ktoré sa dotknú plôch fondu musí obsahovať:
 - a/ inventarizáciu a vyhodnotenie stavu porastu plôch fondu dotknutého územia a priľahlých plôch,
 - b/ náklady potrebné na zakladanie alebo obnovu fondu resp. na náhradné opatrenia za spôsobené škody na fonde s použitím obvyklých záhradnotechnických a záhradníckych činností,
 - c/ technologický postup zakladania obnovy plôch a prvkov porastu plôch fondu,
 - d/ ujmu vzniknutú odstránením a obmedzením funkcie porastov plôch fondu a príslušenstva,
- 3/ Projektová dokumentácia sadovníckych alebo vegetačných úprav musí rešpektovať ochranné pásma podzemných a nadzemných rozvodov inžinierskych sietí.
- 4/ Každý investor, pri vykonávaní stavebnej, prevádzkovej alebo inej činnosti na plochách fondu a tiež na jeho susedných plochách, je povinný:
 - a/ predchádzať poškodeniu a ničeniu pôdneho povrchu, nadzemných a podzemných častí prvkov porastu a príslušenstva,
 - b/ nevyhnutné a povolené zásahy na prvkoch porastu vykonávať odbornými záhradníckymi úkonmi,
 - c/ po ukončení stavebnej alebo inej činnosti obnoviť poškodené alebo zničené plochy, prvky porastu a príslušenstva,
 - d/ po odkrytí koreňovej sústavy drevín trvajúce dlhšie ako 1 deň vykonať opatrenia zamedzujúce usychaniu koreňov /zakrytie, zaliatie/.

§6

Povinnosti pri zakladaní a starostlivosti o fond

- 1/ Pri zakladaní plôch a prvkov porastov plôch /príprava pôdy, zatrávňovanie, výsadby rastlín/ a ich ošetrovaní do doby odovzdania obstarávateľovi je každý povinný dodržiavať zásady a postupy záhradotechnických a záhradníckych technológií.
- 2/ Pri starostlivosti o plochy a prvky porastu plôch fondu je každý správca povinný dodržiavať časovo vymedzené odborné záhradnícke zásahy a činnosti, vrátane starostlivosti o príslušenstvo plôch fondu.
- 3/ Zakladanie, starostlivosť a obnova plôch, prvkov porastu a príslušenstva na pozemkoch, ktoré sú vo vlastníctve /užívaní/ mesta je zabezpečovaná z prostriedkov mestského rozpočtu.
- 4/ Zakladanie plôch fondu sa zadáva právnickým a fyzickým osobám, ktoré majú oprávnenie a odborné znalosti pre túto činnosť.

§7

Povinnosti pri užívaní fondu

- 1/ Každý obyvateľ alebo návštevník mesta, fyzické alebo právnické osoby s oprávnením na podnikanie a pôsobiacie na území mesta:
 - a/ má právo obvyklým spôsobom užívať plochy fondu na priestranstvách verejnosti prístupných,
 - b/ má povinnosť pri užívaní plôch fondu na priestranstvách verejnosti prístupných alebo na časovo vymedzených územiach, pozemkoch, priestoroch /vyučovanie, pracovná doba, spoločenské podujatia, rekreačné aktivity..../
 - zachovávať čistotu a poriadok,
 - predchádzať a obmedzovať zásahy, ktoré poškodzujú alebo ničia funkčné účinky porastov plôch fondu a príslušenstva,
 - zamedziť zbytočnému úhynu okrasných rastlín a krajínovorných nelesných drevín, poškodzovaniu a ničeniu ich stanovišťa a ako aj ich bezprostredného okolia
- 2/ Na plochách fondu priestranstiev pre verejnosť, alebo vymedzených priestorov občianskej vybavenosti bytových domov je zakázané:
 - a/ poškodzovať nadzemné alebo podzemné časti okrasných rastlín a drevín rastúcich mimo les, vrátane ich stanovišťa, bezprostredného okolia a pôdneho povrchu,
 - b/ odcudzovať a trhať kvety, plody a iné časti rastlín,
 - c/ znečisťovať akýmkoľvek odpadom,

- d/ znečisťovať, poškodzovať alebo inak rušiť funkčnosť príslušenstvá plôch fondu /stavebné prvky, technické doplnky, ihriská, odpočívadlá a pod./,
- e/ vykonávať prevádzkovú činnosť alebo dopravnú činnosť /parkovanie, prejazdy, otáčanie vozidiel/,
- f/ vypaľovať drevinný alebo bylinný porast, spaľovať akýkoľvek odpad,
- g/ nechať voľne pohybovať psov a iné zvieratá, znečisťovať výkalmi zvierat,
- h/ vodiť psov a iné zvieratá na plochy vymedzené pre aktívny a pasívny oddych vrátane ochranného pásma 5 metrov od okraja plochy, alebo zariadenia,
- i/ umiestňovať drobné stavby, informačné, reklamné, propagačné zariadenia, kontajnery /kuka-nádoby/na odpad a iné zariadenia v bezprostrednom okolí prvkov porastu plochy fondu a v sadovnícko-kompozične upravenom priestore,
- j/ sánkovanie a lyžovanie na svahoch s vysadenými drevinami,
- k/ svojvoľne zakladať nové výsadby drevín, zakladať záhony, úžitkové záhradky a zasahovať do pôdneho povrchu alebo inak zaberat' plochy fondu na priestranstvách pre verejnosť,
- l/ upravovať existujúce dreviny rezom cez vegetáciu a v čase vegetačného pokoja, odstraňovať dreviny, vykonávať odvetvovanie korún drevín,
- m/ porušovať prevádzkovú poriadok v parkoch, parčíkoch a vymedzených priestoroch,
- n/ porušovať vlastnícke práva k plochám fondu vo veci ochrany fondu.

§8

Povinnosti pri odstraňovaní plôch fondu.

- 1/ Odstraňovanie plôch, prvkov porastu plôch fondu a príslušenstva sa môže vykonať iba na základe písomnej žiadosti a vydaného súhlasu:
 - a/ rozhodnutím na trvalé vyňatie plôch z fondu, na výrub drevín – podmienené návrhom na náhradné opatrenia /aj po výraznom poškodení prvkov porastu a príslušenstva plôch fondu/,
 - b/ povolením na dočasné vyňatie plôch z fondu, podmienené obnovou plôch, prvkov porastu a príslušenstva plôch fondu.

- 2/ Výška škody na plochách fondu sa vypočíta podľa vyhl. Ministerstva ŽP SR č. 24/2003 Z. z. o spoločenskom ohodnocovaní drevín – spoločenská /biologická, kultúrna a ekologická/ ujma. /viď prílohu č. 1 tohto VZN/.
Hodnota trávneho drnu sa rovná nákladom na jeho obstaranie /založenie, ošetrovanie až do času 1. kosby/ .

- 3/ Náhradné opatrenia:
 - za výrazne poškodený, vyrúbaný či zlikvidovaný strom – náhradná výsadba 2 ks
 - za ker – výsadby 3 ks
 - za m² trávnik, záhona – jedennásobná náhradná plocha

Čl. IV

Zodpovednosť za porušenie povinnosti vo veci ochrany fondu

§9

- 1/ Kto poškodí, zničí /odstráni/ alebo naruší /obmedzí/ funkcie porastu a príslušenstva plôch fondu je povinný na vlastné náklady:
 - a/ uhradiť vzniknutú škodu v plnej výške,
 - b/ ak je to možné alebo účelné uviesť /navrátiť/ poškodené plochy a prvky porastu a príslušenstva do pôvodného stavu.

- 2/ Ak fyzická alebo právnická osoba nekoná podľa tohto nariadenia určí sa iný spôsob a postup úhrady na náklady povinnej osoby.

- 3/ Porušenie ustanovení tohto nariadenia, ktorý vychádza zo Zák. č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny je priestupkom a protiprávnym konaním, čo umožňuje uložiť:
 - a/ orgánu ochrany prírody a krajiny pokutu tomu, kto sa dopustil protiprávneho konania alebo priestupku podľa Zák. č. 543/2002 Z.z.,
 - b/ primátorovi mesta pokutu do výšky 200 000,- Sk v zmysle § 13, Zák.č. 369/90 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších zmien a doplnkov,
 - c/ mestskej polícii blokovú pokutu do výšky 1000,- Sk v zmysle Zák. č. 372/1990 Z.z. o priestupkoch v znení neskorších zmien a doplnkov, alebo podať návrh na konanie o náhrade škody podľa § 97-102 Zák. č. 543/2002 Z.z.
/viď prílohu č. 1 tohto VZN/

- 4/ Pokuty podľa bodu 2 ods. b/ a c/ sú príjmom mesta, ktoré musia byť použité na udržiavanie a zveľad'ovanie fondu.

Čl. V

Záverečné ustanovenie

§ 10

- 1/ Týmto nariadením nie sú dotknuté práva a povinnosti vyplývajúce z iných právnych predpisov.

- 2/ Kontrolu dodržiavania ustanovení tohto nariadenia zabezpečuje:
 - a/ Mestský úrad v Brezne, odd. ŽP a výstavby,

- b/ Komisia pre správu majetku mesta, investičný rozvoj, ŽP a poľnohospodárstva,
- c/ organizácia poverená MsZ pre výkon hospodárenia s fondom plôch a porastov na území mesta Brezna,
- d/ Mestská polícia v Brezne.

§ 11

Všeobecne záväzné nariadenie o sadovníckej a krajinárskej činnosti na území mesta Brezna schválilo Mestské zastupiteľstvo v Brezne dňa 25.08.2003, uznesením číslo 76/2003.

§ 12

Toto Všeobecne záväzné nariadenie nadobúda účinnosť dňom **26.09.2003**.

Ing. Jaroslav Demian
primátor mesta Brezna